

КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНА РОБОТИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ

Браславська О. В., Рожі І. Г.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Соціальні трансформації українського суспільства, зміни на ринку праці й, зокрема, в секторі освітніх послуг вимагають якісних змін у концептуальних засадах професійної підготовки майбутніх учителів географії. Реалізація цих завдань потребує надання вчителю не тільки системи фахових знань, а й здатностей до професійних дій і взаємовідносин, індивідуального пізнавального досвіду та сформованості значущих якостей відповідно професійної кваліфікації «Організатор краєзнавчо-туристичної роботи». Все це вимагає нових підходів до професійної підготовки й, зокрема, до підготовки майбутнього вчителя географії до краєзнавчо-туристичної роботи, що можливо завдяки розробці стандартів освіти, які встановлюють вимоги до змісту, обсягу і рівня підготовки фахівців.

Закон України «Про освіту» [3], «Про вищу освіту» [4], Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття») [1], Національна доктрина розвитку освіти [6], Закон України «Про туризм» [5], Державна програма розвитку краєзнавства до 2025 року розкривають потребу неперервності, доступності, відкритості, гуманістичної спрямованості краєзнавчо-туристичної роботи.

У Державній програмі розвитку краєзнавства на період до 2025 року, розробленій Національною спілкою краєзнавців України краєзнавство визначено галуззю наукових знань, та окреслено такі його завдання:

- узагальнення теоретичного і практичного досвіду в краєзнавстві, удосконалення його науково-методологічних основ, поглиблення досліджень джерельної бази, розробка галузевих напрямів: історичного, природничого, географічного, етнографічного, культурно-мистецького, освітянського, пам'яткознавчого, музейницького, бібліотечного, туристичного, екологічного

краєзнавства;

-поширення краєзнавчої складової та зміцнення навчально-методичної бази краєзнавства у системі національної освіти;

-популяризація краєзнавчих досліджень і залучення широких кіл громадськості до збереження історико-культурної спадщини України [2, с. 18].

Принципово нові підходи до політичного, економічного й соціального розвитку держави, недостатній розвиток краєзнавства і туризму як ефективного засобу формування особистості та ознайомлення з природним і антропогенним навколишнім середовищем потребують суттєвих змін у професійній підготовці майбутніх учителів географії до краєзнавчо-туристської роботи.

-Ретроспективний огляд змісту і організації професійної підготовки майбутніх учителів вказує на те, що за специфікою фахового спрямування професійної діяльності саме вчитель-географ в найбільшій мірі має займатися краєзнавчо-туристською роботою з учнями.

Розробка питання підготовки студентів до краєзнавчо-туристичної роботи складна й різноманітна. Сьогодні прослідковується актуалізація цієї проблеми для вищої школи в зв'язку з поставленими перед нею завданнями і необхідністю поглиблення знань про рідний край, здійснення туристичних акцій з учнями на сучасному рівні. Це підтверджується вимогами до укладання освітньо-професійних програм підготовки майбутніх учителів географії спеціалізації 014.07 Середня освіта. Географія, де серед професійних кваліфікацій визначено кваліфікацію «Вчитель географії».

Зростання ролі краєзнавчо-туристичної роботи майбутніх учителів географії зумовлене тим, що в сучасних закладах вищої педагогічної освіти на неї звернено особливу увагу, відбуваються зміни методичної системи проведення краєзнавчо-туристичних досліджень у школі, постійне розширення сфери застосування краєзнавчої інформації й організація туристичних акцій в освіті.

Тож, існує залежність рівня кваліфікації майбутніх учителів від доцільно спланованого процесу формування не лише знань, умінь і навичок, а й особистісних якостей студентів, що сформовані у ЗВО. Аналіз ролі краєзнавчо-туристичної роботи в сучасній системі освіти доводить необхідність пошуку й накопичення знань про рідний край, оптимізації вивчення фахових дисциплін і дисциплін додаткової предметної спеціалізації «Краєзнавчо-туристична робота», формування індивідуального пізнавального досвіду студентів-географів.

Список використаних джерел:

1. Державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://portal.prolisok.org/osvita_ukraine_xxi.html.
2. Державна програма розвитку краєзнавства до 2025 року. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:VSjc6CiNejMJ:s41bdb890edbee571.jimcontent.com/download/version/1455366622/module/12883509932/name25202025.pdf+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua&client=opera>
3. Закон України про освіту [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12/page3>
4. Закон про вищу освіту [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Закон України про туризм [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу : <http://www.centrtur.te.ua/normative-base/laws-of-ukraine>
6. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : <http://univd.edu.ua/index.php?id=99&lan=ukr>. – Назва з екрана.